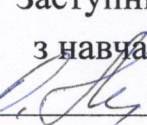

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно- економічного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
 Оксана РАТІ
«30» серпня 2023р.

ОСНОВИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА

Відділення: підприємництва та торгівлі

Циклова комісія: товарознавчо-комерційних дисциплін

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма: «Товарознавство і логістична діяльність»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Мова викладання: українська

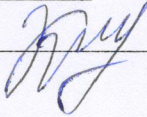
Ужгород 2023

Укладач: Ганна ДЕНЧИЛЯ- САКАЛЬ, кандидат біологічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Рецензент: Лариса ПАВЛІШ, кандидат технічних наук, доцент «Ужгородський торговельно-економічний інститут» ДТЕУ»

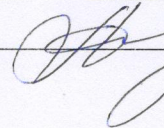
Розглянуто та затверджено на засіданні
ц/к товарознавчо-комерційних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.23

Голова ц/к Катерина КУЗЬМА

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи з розробки,
розвитку ОПІ та випуску фахівців за нею

Протокол № 1 від 30.08.2023

Керівник групи: Ганна ДАНКО

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ

« » _____ 2024 р.

« » _____ 2025 р.

« » _____ 2026 р.

1. Мета навчальної дисципліни «Основи торговельного підприємництва»

Робоча програма з дисципліни «Основи торговельного підприємництва» призначена для підготовки здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр», освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність», спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та складена за навчальною програмою «Основи торговельного підприємництва», затвердженою педагогічною радою ВСП «УТЕФК ДТЕУ» від 31.09.2023, протокол № 1.

Робоча програма складається з тематичного плану, розрахованого на 135 годин (4,5 кредитів ЄКТС) для денної форми навчання, вимог до знань та умінь здобувачів освіти, критеріїв оцінювання, списку рекомендованих джерел.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань і навичок стосовно торговельного підприємництва та особливостей його ведення в Україні та світі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи торговельного підприємництва»: є формування основ наукового світогляду на торговельне підприємництво та проблеми бізнесу, засвоєння основних термінів та понять торговельного підприємництва на рівні їх відтворення і тлумачення; здобуття навичок та елементарних умінь застосовувати їх у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у торговельній сфері.

Предметом вивчення дисципліни є підприємництво, як особливий вид економічної діяльності людей, що характеризується економічною творчістю, новаторством, здібністю до ризику, вільному прояву ініціативи і направлений на ефективну мобілізацію матеріальних, фінансових та трудових ресурсів для отримання доходу (прибутку).

Відповідно до навчального плану програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Передбачено поєднання лекційних, практичних та проведення семінарських занять.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 5 бальною шкалою: «5» - відмінно; «4» - добре; «3» - задовільно; «2» - незадовільно.

Основні поняття дисципліни:

Торговельне підприємництво. Суб'єкт підприємницької діяльності. Роздрібна та оптова торгівля, супермаркет, торговий дім, торговий центр, торговельна мережа. Бізнес-план. Маркетинг. Логістика. Товарна політика, цінова політика.

Результатами вивчення дисципліни «Основи торговельного підприємництва» є сформована цілісна система теоретичних знань та практичних навичок, що у майбутньому може бути використана здобувачами освіти як фахівцями у практичній діяльності, пов'язаній з необхідністю самостійного вирішення питань щодо оцінювання: економічних процесів, які відбуваються у суспільстві та тенденцій розвитку фінансових відносин.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер, використовуються мультимедійні презентації, відео, робочі зошити – опорні конспекти, випереджувальні завдання студентів тощо.

Самостійна робота студентів - у відповідності до Положення «Про самостійну роботу здобувача освіти ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

2. Результати вивчення дисципліни «Основи торговельного підприємництва»

Програмні компетентності:

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК3. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.</p>
	<p>ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
	<p>ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p>
<p>Спеціальні компетентності (СК)</p>	<p>СК 1. Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p>
	<p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.</p>
	<p>СК 3. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, зокрема <i>логістичній діяльності</i>.</p>
	<p>СК 5 Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p>
	<p>СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, зокрема <i>логістичної структури</i>.</p>

Результати навчання:

<p>Результати навчання (РН)</p>	<p>РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності із професійною метою.</p>
	<p>РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.</p>

РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.

РН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проєктів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН 9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.

РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Норми оцінок	Критерії оцінювання
Відмінно (5)	Студент повно та ґрунтовно засвоїв усі теми навчальної програми, виявляє високий рівень теоретичних знань, дає відповіді на запитання, вміє синтезувати знання по окремих темах, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Самостійно орієнтується у потоці інформації з дисципліни, аналізує, систематизує, використовує міжпредметні зв'язки, робить узагальнення та аргументовані висновки, розуміє значення дисципліни.
Добре (4)	Студент виявляє достатній рівень теоретичних знань, вміє самостійно викласти зміст основних понять, виконати завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, відповідь дає правильну, достатньо повну, логічну, допускає несуттєві помилки та неточності, деякі відповіді недостатньо змістовні, розуміння навчального матеріалу не завжди є узагальненим. Студент самостійно розв'язує практичні завдання у стандартних ситуаціях, може наводити окремі власні приклади на підтвердження своїх думок, робити висновки.
Задовільно (3)	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією. Уміє справлятися з виконанням завдань середньої важкості, самостійно виконувати практичні роботи, не складаючи повних висновків.
Незадовільно (2)	Студент не засвоїв більшу частину тем програми навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст основних питань програмного матеріалу, не володіє термінологією. Має фрагментарні знання теоретичного матеріалу, навчальним матеріалом володіє на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

4. Засоби оцінювання

- поточне опитування;
- тестовий контроль (відкриті тести; спеціалізовані комп'ютерні програми та Інтернет-ресурси);
- презентації
- підсумковий контроль – диференційований залік.

**5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Назва розділів, тем програми	Кількість годин				
	Всього	Аудиторних			СРС
		Лекційних	Практичні роботи	Семінарські заняття	
Тема 1. Сутність, роль підприємництва та його особливості у сфері торгівлі	15	4	2	-	9
Тема 2. Умови, чинники та принципи розвитку торговельного підприємництва	12	4	2	-	6
Тема 3. Етична та соціальна відповідальність торговельного підприємництва	8	2	2	-	4
Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності та самоорганізація суб'єктів торговельного підприємництва	6	2	-	-	4
Тема 5. Стратегії торговельного підприємництва. Основи бізнес-планування	18	6	2	-	10
Тема 6. Організаційно-правові форми торговельного підприємництва	12	4	2	-	6
Тема 7. Утворення суб'єкта підприємницької діяльності в торгівлі	12	4	2	-	6
Тема 8. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі	20	8	2	-	10
Тема 9. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі	18	6	2	-	10
Тема 10. Економічний ризик та економічна безпека у торговельному підприємстві	14	5	4	-	5
Разом	135	45	20	-	70

6. Зміст дисципліни (теми програми)
Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Види роботи на занятті	Форми контролю
Тема 1 Сутність, роль підприємництва та його особливості у сфері торгівлі				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність, роль підприємництва та його особливості у сфері торгівлі; - основні поняття підприємницької діяльності; - класифікацію торговельного підприємництва; - характеристику великого та середнього бізнесу в торгівлі. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати витяги із законів України, які регулюють підприємницьку діяльність». - визначати передумови та фактори розвитку підприємницької діяльності в торгівлі; 	<p><u>Заняття №1</u> Лекція №1</p> <p align="center">Тема: Сутність, роль підприємництва та його особливості у сфері торгівлі</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво як соціально-економічна категорія і процес. 2. Особливості торговельного підприємництва. 3. Мотивація підприємництва. <p><i>Література: №1,3,4,6</i></p> <p align="center">С.Р.С. №1</p> <p align="center">Тема: Природа, підприємництва і закономірність його розвитку</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття основ підприємницької діяльності. Методологічна база “основ підприємницької діяльності. 2. Історія розвитку теорії підприємництва. Еволюція понять “підприємець” і “підприємництво”. <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №2</u> Лекція №2</p> <p align="center">Тема: Торговельне підприємництво в економічній системі та соціальній сфері держави</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація торговельного підприємництва. 2. Характеристика великого та середнього бізнесу в торгівлі. 3. Мале підприємництво: характеристика, особливості та передумови розвитку. 	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування

	<p><i>Література: №1,3,4,6</i></p> <p>С.Р.С. №2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика окремих видів підприємництва. 2. Сутнісна характеристика підприємництва. <p><i>Література: №1,3,4,6</i></p> <p>С.Р.С. №3</p> <p>Тема: Загальна характеристика підприємництва в окремих підсистемах внутрішньої торгівлі</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємництво в роздрібній торгівлі 2. Підприємництво оптовій торгівлі 3. Підприємництво ресторанному господарстві 4. Підприємництво зовнішній торгівлі 5. торговельному посередництві. <p><i>Література: №1,3,4,6</i></p> <p>С.Р.С. №4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості підприємницької діяльності у сфері послуг та інфраструктурному забезпеченні торгівлі. 2. Передумови та визначальні фактори розвитку підприємницької діяльності в торгівлі. <p><i>Література: №1,3,4,6</i></p> <p>Заняття №3 Практична робота 1</p> <p>«Аналіз витягів із законів України, які регулюють підприємницьку діяльність».</p> <p><i>Література: №1,3,4,6</i></p>	2		Опрацювання питань плану
		2		Опрацювання питань плану
		3		Опрацювання питань плану
		2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 2. Умови, чинники і принципи розвитку торговельного підприємництва				

<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чинники впливу на розвиток торговельного підприємництва; - класифікацію, види, характер впливу; - сутність, види та оцінку підприємницького ризику; - ризики підприємництва; - етапи розвитку торговельного підприємництва; - принципи торговельного підприємництва. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розраховувати величину підприємницького ризику; - аналізувати потенціал доходності конкретного виду підприємницької діяльності у сегменті ринку; - застосовувати критерії вибору видів торговельного підприємництва. - обґрунтувати особливості побудови системи класифікації ризиків. 	<p><u>Заняття №4 Лекція №3</u></p> <p>Тема: Умови, чинники і принципи розвитку торговельного підприємництва</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток підприємництва в умовах глобалізації. 2. Приватна власність як загально-цивілізована умова ринкової економіки. 3. Чинники впливу на розвиток торговельного підприємництва: класифікація, види, характер впливу. Сутність, види та оцінка підприємницького ризику. 4. Ризики підприємництва. <p>Література: №1,3,4,6</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання
	<p><u>Заняття №5 Лекція №4</u></p> <p>Тема: Соціально-економічні умови розвитку підприємництва</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи розвитку торговельного підприємництва. 2. Конкуренція як основна умова розвитку торговельного підприємництва. 3. Принципи торговельного підприємництва. Методи і критерії вибору видів торговельного підприємництва. 4. Специфіка підприємництва щодо здійснення торгівлі окремими товарами. <p>Література: №1,2,6</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання
	<p><u>Заняття №6 Практична робота 2</u></p> <p>«Розрахунок величини підприємницького ризику»</p> <p>Література: №1,2,6</p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
	<p>С.Р.С. №5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи аналізу потенціалу доходності конкретного виду підприємницької діяльності у сегменті ринку. <p>Література: №1,2,7</p>	2		Опрацювання питань плану

	<p align="center">С.Р.С. №6</p> <p>1. Специфіка підприємництва щодо здійснення торгівлі підакцизними товарами, лікарськими засобами, антикваріатом, предметами мистецтва, зброєю, піротехнічними засобами, книгами.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p align="center">С.Р.С. №7</p> <p>1. Особливості організації торгівлі енергоносіями. Торгівля через Інтернет.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
Тема 3. Етична та соціальна відповідальність торговельного підприємництва				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - етичний кодекс підприємця; - види відповідальності; - форми соціальної відповідальності бізнесу. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реалізувати концепції сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності; - охарактеризувати особистість підприємця та його ділові якості. 	<p><u>Заняття №7</u> Лекція №5</p> <p align="center">Тема: Етична та соціальна відповідальність торговельного підприємництва</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особистість підприємця та його ділові якості. Етичний кодекс підприємця. 2. Відповідальність підприємців перед персоналом, інвесторами, партнерами, акціонерами. 3. Споживачі та захист конкуренції. <p><i>Література: №1,2,6,9</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання
	<p><u>Заняття №8</u> Практична робота 3</p> <p align="center">Тема: Сутність та розвиток етичної та соціальної відповідальності бізнесу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідальність в менеджменті: суть та значення. 2. Рівні та види відповідальності. 3. Форми соціальної відповідальності бізнесу. 4. Реалізація концепції сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування

	<p align="center">С.Р.С. №8</p> <p>1. Недобросовісна реклама. 2. Заходи забезпечення охорони навколишнього природного середовища для суб'єктів підприємництва.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p align="center">С.Р.С. №9</p> <p>1. Відповідальність підприємця за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану

Тема 4. Державне регулювання підприємницької діяльності та самоорганізація суб'єктів торговельного підприємництва

<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - органи державного регулювання торговельного підприємництва; - основні права захисту прав підприємців та споживачів; - законодавчі документи забезпечують організацію торговельних підприємств. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати систему контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів підприємництва в торгівлі; - проаналізувати основні проблеми самоорганізації суб'єктів торговельного підприємництва; - обґрунтуйте доцільність державного регулювання торговельного підприємництва; - Довести вагомість принципів державного регулювання торговельного підприємництва. 	<p>Заняття №9 Лекція №6</p> <p align="center">Тема: Державне регулювання підприємницької діяльності та самоорганізація суб'єктів торговельного підприємництва</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регуляторна державна політика в сфері підприємництва. 2. Органи державного регулювання торговельного підприємництва. Захист прав підприємців та споживачів. 3. Сутність та види відповідальності підприємців. <p><i>Література: №1,2,6,9,10</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання
	<p align="center">С.Р.С. №10</p> <p align="center">Тема: Передумови самоорганізації суб'єктів торговельного підприємництва</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна підтримка торговельного підприємництва 2. Дозвільна система в торговельному підприємстві 3. Система контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів підприємництва в торгівлі. 	2		Опрацювання питань плану

	<i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i>			
Тема 5. Стратегії торговельного підприємництва. Основи бізнес-планування.				
Знати: <ul style="list-style-type: none"> - особливості стратегій торговельного підприємництва; - чинники впливу на стратегічний розвиток; - особливості конкуренції в підприємницькій діяльності; - засоби реалізації стратегії; - форми конкуренції; - критерії та показники ефективності функціонування суб'єктів підприємництва - види конкуренції, співвідношення цінової і нецінової конкуренції. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтувати доцільність впровадження поетапного комплексного плану економічного та соціального розвитку торговельного підприємства; - охарактеризувати конкурентне середовища і його оцінку; - проаналізувати методи конкурентної боротьби. 	Заняття №10 Лекція № 7 Тема: Сутність і зміст стратегій підприємництва План: <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості стратегій торговельного підприємництва. 2. Мета і завдання стратегії. 3. Вибір стратегій і пріоритетів. 4. Порядок та етапи розробки підприємницької стратегії, узгодження з іншими видами стратегії підприємства. <i>Література: №1,2,6,9</i>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання	Усне опитування, індивідуальні завдання
	С.Р.С. № 11 <ol style="list-style-type: none"> 1. Засоби реалізації стратегії. 2. Чинники впливу на стратегічний розвиток. 3. Ефективність стратегічного розвитку підприємства. <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i>	3		Опрацювання питань плану
	Заняття №11 Лекція № 8 Тема: Конкурентна стратегія суб'єктів підприємництва в сфері торгівлі План: <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби 2. Типи конкурентних ринків 3. . Складові конкурентного середовища 4. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства <i>Література: №3,4,7</i>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	С.Р.С. №12 <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування конкурентоспроможних підприємницьких утворень. <i>Література: №1,2,6</i>	2		Опрацювання питань плану

	<p align="center">С.Р.С. №13</p> <p>1. Критерії та показники ефективності функціонування суб'єктів підприємництва. <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p align="center">С.Р.С. №14</p> <p>1. Загальні підходи до оцінки ефективності підприємницької діяльності. <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	3		Опрацювання питань плану
	<p><u>Заняття №12</u> Лекція №9</p> <p align="center">Тема: Бізнес-план і його роль у становленні та розвитку підприємства</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> Об'єктивна необхідність планування в умовах ринку. Місце планування в системі менеджменту підприємства. Поняття та суть бізнес-плану. Основні види бізнес-планів, структура та основні етапи розробки бізнес-плану. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №13</u> Практична робота 4</p> <p align="center">Тема: «Створення бізнес – плану власного підприємства»</p> <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 6. Організаційно-правові форми торговельного підприємництва				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи планування підприємницької діяльності; - основні види суб'єктів господарювання в торгівлі та їх класифікація. - форми кооперації великих, середніх та малих підприємств. - особливості організації суб'єктів підприємницької 	<p><u>Заняття №14</u> Лекція №10</p> <p align="center">Тема: Організаційно-правові форми торговельного підприємництва</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність організаційно-правової форми підприємницької діяльності, зміст та особливості в сфері торгівлі. Порядок створення суб'єкта підприємницької діяльності в торгівлі. Після реєстраційні процедури легітимізації суб'єкта підприємництва. 	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування

<p>діяльності із іноземними інвестиціями</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати етапи планування торгівельної підприємств-ницької діяльності. - довести, що прибуток не може вважатися показником підприємницького успіху. - обґрунтувати доцільність впровадження поетапного комплексного плану економічного та соціального розвитку торговельного підприємства; - охарактеризувати акціонерні товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. 	<p>4. Особливості організації суб'єктів підприємницької діяльності із іноземними інвестиціями.</p> <p><i>Література: №1,2,6</i></p>			
	<p>С.Р.С. №15.</p> <p>Господарські товариства їх види, характеристика, структура та управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Акціонерні товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. 2. Повне товариство. 3. Командитне товариство. <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>С.Р.С. №16.</p> <p>Складні організаційно-правові форми товариств</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асоціації та корпорації. 2. Консорціуми, концерни та холдинги 3. Торговельно-промислові групи, їх характеристика. <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>С.Р.С. №17.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кооператив як організаційно-правова форма торговельного підприємництва та його особливості. 2. Форми кооперації великих, середніх та малих підприємств. <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	1		Опрацювання питань плану

	<p>Заняття №15 Лекція №11 Тема: Поняття суб'єкта підприємницької діяльності План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види суб'єктів господарювання в торгівлі та їх класифікація. 2. Фізичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності. 3. Юридичні особи як суб'єкти господарювання: ознаки, вимоги до створення. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p>С.Р.С. №18.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфічні суб'єкти підприємництва в торгівлі внутрішньоструктурні підрозділи юридичних осіб (філії, представництва, дочірні підприємства та інші). <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	1		Опрацювання питань плану
	<p>Заняття №16 Практична робота 5 «Оформлення електронного цифрового підпису (ЕЦП) для подання звітності».</p> <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 7. Утворення суб'єкта підприємницької діяльності в торгівлі				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - порядок затвердження установчих документів; - вимоги до установчих документів; - особливості створення представництв і дочірніх підприємств в Україні. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заповнювати реєстраційну картку на проведення державної реєстрації фізичної особи підприємцем; - проаналізувати особливості 	<p>Заняття №17 Лекція №12 Тема: Створення суб'єктів торговельного підприємництва План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок прийняття рішення про утворення суб'єкта підприємницької діяльності в торгівлі. 2. Установчі документи: засновницький договір, статут, положення. 3. Вимоги до установчих документів. Порядок затвердження установчих документів. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування

реорганізації суб'єкта підприємницької діяльності				
	<p>Заняття №18 Лекція №13 Тема: Реєстраційні документи і процедура державної реєстрації торговельного підприємництва План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дозволи і свідоцтва на відкриття об'єктів в сфері роздрібної, оптової торгівлі, ресторанного господарства, торговельного підприємництва. 2. Внесення об'єктів до Державного реєстру. 3. Обмеження і відмови у реєстрації суб'єктів зарубіжних партнерів: розміри, види, оцінка. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p>С.Р.С. №19</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рішення про створення об'єктів із зарубіжним капіталом. 2. Обмеження і відмови у реєстрації об'єктів з іноземними інвестиціями. <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>С.Р.С. №20</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості створення представництв і дочірніх підприємств в Україні. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>С.Р.С. №21</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реорганізація суб'єкта підприємницької діяльності: сутність, підстави, процедура, форми. <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>Заняття №19 Практична робота 6 «Заповнення реєстраційної картки на проведення державної реєстрації фізичної особи підприємцем (форма 1)».</p> <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 8. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі				

<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - форми організації підприємницької діяльності; - порядок зайняття торговельною діяльністю; - особливості організації торгівлі в дрібнороздрібній мережі, пересувних торговельних об'єктах, на ринках; - види франчайзингу; - функції франчайзингу; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати особливості організації роздрібно торгівлі в стаціонарних, напівстаціонарних, пересувних торговельних об'єктах, на ринках. - охарактеризувати торговельні та торговельно-розважальні центри; - охарактеризувати електронну комерцію. 	<p><u>Заняття №20 Лекція №14</u></p> <p>Тема: Сутність, зміст і особливості підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок зайняття торговельною діяльністю. Форми організації підприємницької діяльності. 2. Технологія створення магазину. 3. Особливості організації торгівлі в дрібнороздрібній мережі, пересувних торговельних об'єктах, на ринках. 4. Дистанційна торгівля. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №21 Лекція №15</u></p> <p>Тема: Франчайзинг як перспективна форма ведення підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види франчайзингу. 2. Функції франчайзингу. 3. Переваги та недоліки франчайзингу. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №22 Лекція №16</u></p> <p>Тема: Порядок організації торгівлі окремими товарами</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок створення і оформлення документів на відкриття об'єктів дрібнороздрібної мережі (кіосків, павільйонів, контейнерів, яток та інших об'єктів) в населених пунктах, на ринках, громадських містах. 2. Порядок створення та організація роботи ринків з продажу сільськогосподарської продукції, продовольчих та непродовольчих товарів. 3. Порядок створення, державної реєстрації аптечних закладів та організація торгівлі 	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування

	<p>ліками.</p> <p>4. Порядок створення автозаправних станцій (АЗС), автомобільних газозаправних станцій (АГЗС) та організація торгівлі нафтопродуктами і скрапленим газом.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6</i></p>			
	<p>С.Р.С. №22.</p> <p>1. Особливості організації роздрібної торгівлі в стаціонарних, напівстаціонарних, пересувних торговельних об'єктах, на ринках.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	3		Опрацювання питань плану
	<p>С.Р.С. №23.</p> <p>1. Організація магазинів на АЗС та АГЗС: особливості формування товарного асортименту та процесу продажу товарів.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i></p>	3		Опрацювання питань плану
	<p><u>Заняття №23 Лекція №17</u></p> <p>Тема: Типізація магазинів, її сутність та значення</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спеціалізація магазинів: її сутність, значення та форми. Номенклатура типів магазинів. 2. Сучасні проблеми типізації магазинів у роздрібній торгівлі. 3. Торговельні та торговельно-розважальні центри: їх особливості, види, стан та перспективи розвитку. <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><u>Заняття №24 Практична робота 7</u></p> <p>«Складання переліку виробничого обладнання для функціонування малого бізнесу в галузі роздрібної торгівлі».</p> <p><i>Література: №1,2,6</i></p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
	<p>С.Р.С. №23</p> <p>1. Активні форми роздрібного продажу товарів.</p> <p><i>Література: №1,2,3,6</i></p>	2		Опрацювання питань плану

	С.Р.С. №24. 1. Електронна комерція. <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i>	2		Опрацювання питань плану
Тема 9. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі. Підприємницька діяльність у сфері торговельно-посередницьких послуг				
Знати: <ul style="list-style-type: none"> - організацію розвитку оптової торгівлі; - види оптових підприємств, їх класифікацію та роль в процесі товаропросування; - визначення мети та завдань торговельної логістики. - функціональні особливості торговельної логістики. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати торговельне посередництво як особливий вид підприємницької діяльності на ринку товарів та послуг; - охарактеризувати функції торговельних посередників - визначати принципи торговельної логістики. 	Заняття №25 Лекція 18 Тема: Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі План: 1. Організація розвитку оптової торгівлі. 2. Оптові торговельні підприємства, їх економічні, організаційні та юридичні ознаки. 3. Види оптових підприємств, їх класифікація та роль в процесі товаропросування. <i>Література: №1,2,3,6</i>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	С.Р.С.№25 1. Перспективні типи підприємств оптової торгівлі <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i>	2		Опрацювання питань плану
	Заняття №26 Лекція 19 Тема: Підприємницька діяльність у сфері торговельно-посередницьких послуг План: 1. Торговельне посередництво як особливий вид підприємницької діяльності на ринку товарів та послуг. 2. Види торговельних посередників. 3. Функції торговельних посередників. 4. Посередницькі операції, об'єкти і суб'єкти посередницьких операцій. <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	С.Р.С.№26 1. Проблеми становлення та розвитку торговельно-посередницької діяльності в Україні. <i>Література: №1,2,3,6,7,8-14</i>	2		Опрацювання питань плану

	<p>Заняття №27 Лекція 20 Тема: Торговельна логістика План: 1. Роль транспорту у перевезенні товарів та його види. 2. Організація управління транспортом. 3. Планування перевезень товарів. Література: №1,3,4,6</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p>С.Р.С. 27 1. Організація перевезення вантажів залізничним та автомобільним транспортом 2. Особливості організації перевезення товарів водним та авіаційним транспортом. Література: №2,3,6,7,8-14</p>	4		Опрацювання питань плану
	<p>С.Р.С. 28 1. Організація транспортно-експедиційного обслуговування підприємств торгівлі Література: №2,3,6,7,8-14</p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>Заняття 28 Практична робота 8 Тема: Логістична стратегія підприємства Література: №1,2,3,6,7,8-14</p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
Тема 10. Економічний ризик та економічна безпека у торговельному підприємстві				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність та основні причини виникнення економічного ризику в торговельному підприємстві; - класифікації економічних ризиків. - мінімізацію економічних ризиків у торговельному 	<p>Заняття №29 Лекція 21 Тема: Економічний ризик на торговельному підприємстві План: 1. Сутність та основні причини виникнення економічного ризику в торговельному підприємстві. 2. Причини та джерела економічного ризику. 3. Класифікації економічних ризиків. Література: №1,3,4,6</p>	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування

<p>підприємстві.</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати причини та джерела економічного ризику; - оцінювати економічну безпеку; - аналізувати аспекти забезпечення економічної безпеки у торговельному підприємстві. 	<p>Заняття №30 Практична робота 9 « Оцінювання ризиків в торговельному підприємстві».</p> <p>Література: №1,3,4,6,7,8-14</p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
	<p style="text-align: center;">С.Р.С. 29</p> <p>1. Мінімізація економічних ризиків у торговельному підприємстві.</p> <p>Література: №1,3,4,6,7</p>	2		Опрацювання питань плану
	<p>Заняття №31 Лекція 22 Тема: Економічна безпека у торговельному підприємстві</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка економічної безпеки. 2. Система організаційного забезпечення економічної безпеки. 	2	Робота з мультимедіа, випереджаючі завдання, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p style="text-align: center;">С.Р.С. 30</p> <p>1. Аспекти забезпечення економічної безпеки у торговельному підприємстві.</p> <p>Література: №1,2, 3,4,6</p>	3		Опрацювання питань плану
	<p>Заняття №32 Практична робота 10 «Аналіз особливостей забезпечення соціально-економічної безпеки підприємств (компаній).»</p> <p>Література: №1,2,3,4, 8-14</p>	2	Вирішення практичних та ситуативних завдань	Тестові завдання, усне опитування
	<p>Заняття №33 Лекція 23 Тема: Узагальнення та систематизація знань</p> <p>Література: №1,3,4,6</p>	1		Опрацювання питань плану
	Разом: 135 год. у т.ч. лекцій -45, практ. – 20, СРС -70			

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Апопій В.В., Серета С.А., Шутівська Н.О. Основи підприємництва: Навчальний посібник. Львів. Новий Світ-2000. 2018. С. 323.
2. Балджи М.Д., Доброва Н.В., Однолько В.О., Осипова М.М. Торговельне підприємництво: навчальний посібник. Київ, Кондор-видавництво, 2017. 112 с.
3. Мазаракі А.А., Притульська Н.В., Осика В.А. Товарознавство і торговельне підприємництво: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Київ, КНТЕУ. 2014. 652 с.
4. Савицька Н.Л., Мелушова І.Ю., Красноусов А.В., Олініченко К.С. Торговельне підприємництво: навчально-методичний посібник. Харків, Видавництво Іванченка І. С. 2017. 214 с.
5. Юрко І.В. Торговельне підприємництво: навчальний посібник. Київ, «Центр учбової літератури», 2018. 232 с.

Додатковий

6. Донець Л.І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури. 2010. С. 320.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми, ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с

Internet-ресурси

8. Господарський Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
9. Про державний ринковий нагляд та контроль нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-1>
10. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. №1023- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
11. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 № 2658-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>
12. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19.05.2011 № 3392-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3392-17>
13. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України: Прийнятий ВР України 12.01.2012. Пропозиції Президента України до проекту закону України 31.01.2012. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
14. Про підприємства в Україні : Закон України № 887-XII від 27 берез. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – №24. – Ст. 272. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-12>